

Karlstads Hembygdsblad

ARGÅNG 27 NUMMER 4

NOVEMBER 2020

Volvo PV444 för Erlander

En Volvo PV444 inköpt 1950 på Norra Strandgatan i Karlstad, det var statsministerparet Erlanders familjebil. Många turer

till Värmland blev det och ofta stopp i Karlstad, på väg till Tages mamma i Munkfors.

VF arkiv: Foto: Nils Almgren

Nye ordföranden Carl-Göran Tollesby hälsar välkommen till Lilla Marieberg 2006. (Foto: Lennart Fernqvist)

Så minns vi Carl-Göran Tollesby

Den förra ordföranden i Karlstads Hembygdsförening Carl-Göran Tollesby avled den 27 september i en ålder av 86 år. Han var ordförande i föreningen mellan åren 2006 och 2017. Hembygdsbladet har samlat några medlemmar som minns en kär vän som gått bort.

Lennart Fernqvist:

”Tomheten och saknaden blir mycket större än man tror när en logebroder och styrelsekamrat går bort och lämnar jordelivet efter 15 års gemenskap i Odd Fellow och Karlstads Hembygdsförening. Carl-Göran var mycket kreativ och intresserad av Karlstads historia och dess framtid. För att få detta berättat och dokumenterat var Carl-Göran med och startade studiecirkel om våra stadsdelar, där ”vanliga människor”, som hade växt upp i kvarteren, skrev berättelser och samlade in bilder, som sedan resulterade i våra berättarböcker, ”Glimtar från Karlstads historia”.

Efter några år som sekreterare tog

Carl-Göran över ordförandeklubbans av Karl-Axel Branzell 2006 och var vår ordförande fram till 2017, då han med ålderns rätt överlämnade den till Bengt Olof Lysell.

Carl-Göran deltog mycket aktivt i styrelsearbetet, speciellt i det praktiska arbetet. Han anordnade vårresorna, studiebesök, utformningen av våra höst- och årsmöten och han tog också initiativet till våra teaterresor till Västanåteatern i Rottneroslada.

Carl-Göran med hustrun Gunilla tog också över Gammelgårdgruppen, när Märta Eurenus avgick med ålderns rätt. Gruppen kunde då fortsätta med sina handarbeten till vår försäljning och guidning i Gammelgården. Dit samlade Carl-Göran och Gunilla in mer än tre hundra vinster till barnlotteriet vid julmarknaden. Där var han också tomten på tunet, som hälsade och pratade med alla barnen hela julmarknadsdagarna.

Tack för din tid och ditt engagemang!”

Mårten och Christina Skärberg:

”Som nära vän till Carl-Göran och hans hustru Gunilla har vi många fina gemensamma minnen som resor och utflykter som vi gjorde tillsammans med goda vänner. Carl-Göran var en varm och omtänksam människa och en underbar sällskapsmänniska med glimten i ögat. Vid högtidsdagar hade han alltid en dikt till hands och hade en stor portion humor som vi uppskattade.

Vi minns alla trivsamma sommarfester på deras paradiset vid Getingberget, som vi alla såg fram emot”.

Karl Axel Hjerdt (vice ordförande under Carl-Göran ordförandeskap):

”Carl-Göran var en väldigt god vän, omtänksam och trevlig. Vi hade väldigt mycket kontakt. Han var bussig och brydde sig om, till exempel när jag skulle till Örebro för att göra en bypass-operation så hörde han av sig”.

Ordföranden har ordet

Jag måste börja med att beklaga sorgen över att vår tidigare ordförande Carl-Göran Tollesby gick bort i slutet av september. Jag kom i kontakt med Carl-Göran för första gången i slutet av 2010 i samband med att arbetet med Sommarboken skulle starta och tillfrågades om jag kunde vara cirkelledare för genomförandet. Så blev det och boken kom ut 2016. Efter att Carl-Göran varit ordförande under 10 år och önskade att någon annan skulle ta över rodret tillfrågades jag om detta och efter moget övervägande tackade jag ja och övertog ”stafettpippen” vid årsmötet 2017, medveten om att det skulle bli svårt att axla Carl-Görans och Gunillas engagemang i föreningen. Ännu en gång tack för allt ni åstadkommit för föreningen under alla år!

Carl-Göran Tollesby.

Vi har planer på att åter engagera oss i Skolmuseets samlingar som avbröts när lokalerna i Gamla Gymnasiet behövdes till annat. Museisamlingarna ligger nu packade i källaren hos Rudsskolan och i kommunarkivet. Här finns bl.a. ett stort bildmaterial som vi tycker borde digitaliseras och göras tillgängligt och sökbart för allmänheten på www.wermlandsbilder.se. Vi kan ju fotografera övrigt skolmaterial också. Vi förhandlar nu med barn- och ungdomsförvaltningen samt kommunarkivet huruvida vi kan få möjlighet att låna bildmaterial för digital inskanning då det hela tiden måste förvaras säkert. Har du intresse att hjälpa till så hör av dig!

Vad jobbigt det här är att man hela tiden måste ha koll på sina medmänniskor så de inte kommer för nära. Ändå har jag full fart men det är ju självförvållat, kanske engagerat mig i för mycket och i för många saker men så länge det är roligt går det bra. Jag håller igång huvudet efter bästa förmåga. Nu har jag och min sambo flyttat in till stan från torpet på Arnön, med förhoppning att kunna gå på bio, restaurang och konserter under vinterhalvåret men vi får se hur det blir, nu när smittspridningen drastiskt ökar igen.

Bengt Olof Lysell

- Vill du läsa om hur vår förening bildades så gå in på vår hemsida <https://www.karlstadshembygd.se/hembygdsbladet/> och sök upp nr 1, 2016

ORDSPRÅKET

Bara ett liv som levs för andra är ett värdefullt liv.

Albert Einstein

Krönika

Denna krönika ska handla lite om motion och lite om trafik. Jag har skaffat mig en el-cykel som jag trampar runt staden på. El-cykel innebär inte att man lutar sig tillbaka och låter batteriet svara för driften. Trampar man inte så stannar cykeln – så är det. Jag kan utan tvekan dra en runda i motvinden ut till Jakobsbergsbron och hem via Viken. Bekvämt – javisst – men lite svettig ändå.

Nu till något helt annat. Understundom besöker jag Systembolaget i Duvanhuset och detta känns nästan som man gör med livet som insats – då tänker jag inte på spriten. Ska förbi och under Löfbergsviadukten, där det varje vecka är en ny cykelväg, plus hysteriska medtrafikanter som cyklar och pratar i mobiltelefonen samtidigt. Ungarna som sitter i barnvagnar måste ju tro att deras mödrar är födda med telefon i handen. Man kan se hur barnen tittar i sina händer – ”varför har jag ingen telefon”. Funderar på om jag ska ta ett par klunkar ur flaskan, innan avfärd nästa gång för att ”stärka mig”.

Ur led är tiden och jag med den.

Strandvägen nr 2 till 34 har blivit stadens nya genomfartsled och där är det kaos kan jag lova. Inte mycket plats över till oss som försöker cykla – men vem bryr sig? Enligt kalendern så är det höst och vi är på väg mot vinter när detta skrivs och coronan har gått in på andra varvet. Sköt om er och ”håll rumpan styv i svängarna” som min mormor skulle ha sagt.

Det kanske också är GOD JUL och GOTT NYTT ÅR när ni läser detta.

Hans Erwald

Karlstad i adventstid mot norr från domkyrkans torn. (Foto: Sandra Albertus)

En riktigt GLAD JUL till er alla

Jag önskar er en riktigt Glad jul! Jaa, det gör jag verkligen, men går det att säga så? Tanken med uttrycket God jul, är att önska sina vänner julens godhet. I England säger man glad jul och i Spanien och Tyskland hoppas man på en lycklig jul. Traditioner och talesätt uppstår och stannar kvar i språket när ingen ser någon anledning till att ändra dem. Fraser som glad påsk, trevlig midsommar, vänliga hälsningar, trevlig helg, hej då och godnatt är bara några av dem. Godnatt ses ofta som en fin tillönskan, liksom godmorgon. Att däremot brista ut i ett goddag, blir för formellt i dagens Sverige där ett enkelt hej, duger bra. Under medeltiden betraktades ett nytt år som en gåva och uttrycket

”i nådens år” användes ofta. 2020 blev inte året så nådigt. När glaset höjdes vid tolvslaget den 31 december 2019, anade nog ingen vad som skulle ske några månader senare. Ett virus, covid-19, skulle snart infektera människor i världens alla länder. Ordet corona fanns under våren på allas läppar men skulle hållas borta från nyspritade händer. För drygt 100 år sedan kom den senaste stora pandemin, Spanska sjukan. Då insjuknade samhällets unga. Nu drabbades den äldre generationen hårdast. Under 2020 präglades människans vardagsliv av rädsla, isolering och försiktighet, medan naturen fick uppleva en tid av återhämtning. Luften och haven blev tillfälligt renare när utsläppen blev färre. I

Sverige skickades alla gymnasie- och högskolestudenter hem för distansundervisning. Över Karlstad hördes ambulanshelikoptern hovra när patienter från andra regioner flögs in till Centralsjukhuset.

STATSEPIDEMIOLOG

Svenskarna lärde sig också ett nytt ord. Statsepidemiolog. Toalettpapper, passerade tomater, pasta, havregryn och handsprit handlades som aldrig förr. Konserter ställdes in, möten hölls digitalt, sportevenemang sköts på framtiden och butiker erbjöd hemkörning av varor. Några anställda ombads att arbeta hemifrån medan andra var tvungna att befinna sig mitt i stormens öga. Nu lider 2020 mot sitt slut och

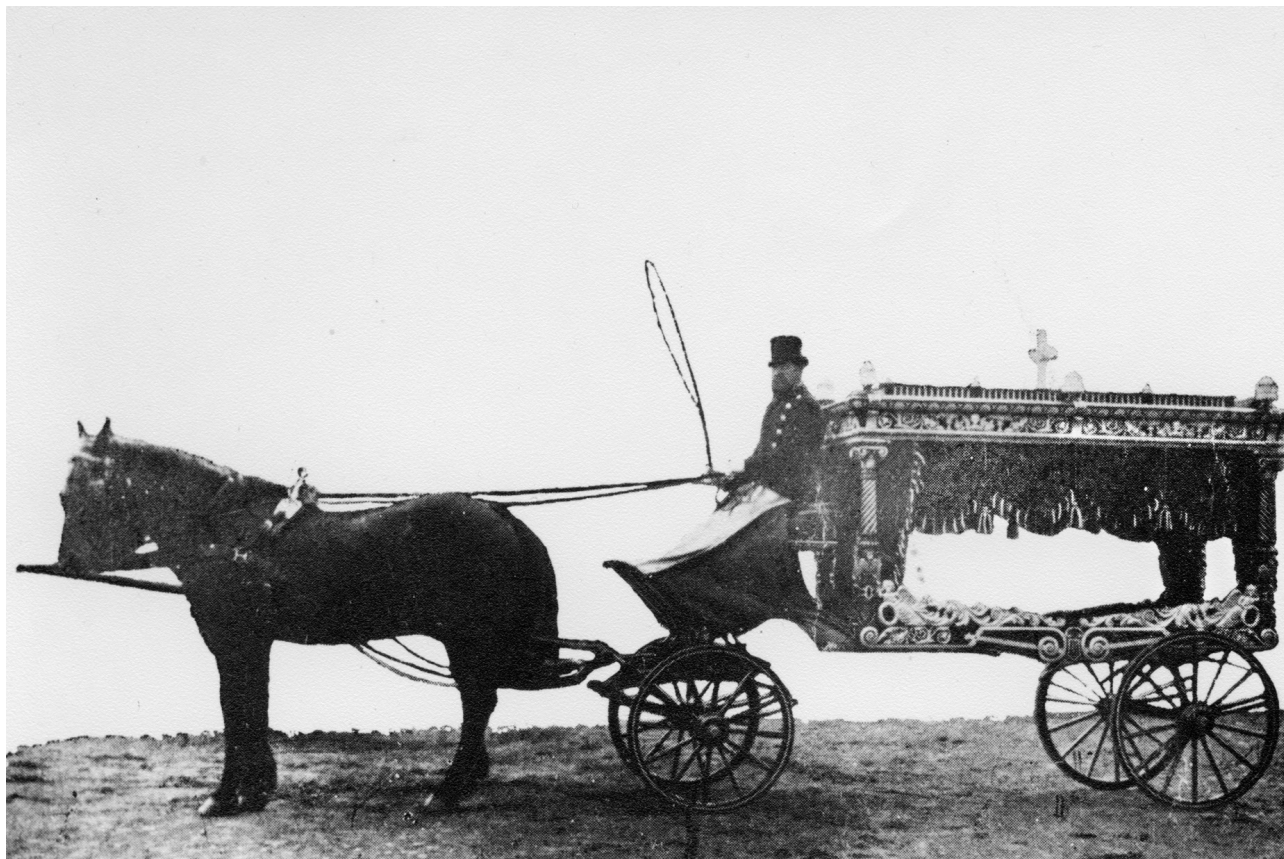
Karlstad i adventstid mot söder från domkyrkans torn. (Foto: Sandra Albertus)

bara några få högtider återstår. Först blir det advent. Advent betyder ankomst och vi väntar på att något eller någon ska komma. Kanske är det tomten. Kanske är det ljusets återkomst. Kanske är det ett litet barn eller ett vaccin? Mitt i adventstiden, den 10 december delas Nobelpriset ut. Nobeldagen är en flaggdag och en festdag där människor som ”gjort mänskligheten den största nytta” inom olika områden prisas. I år blir det dock ingen bankett och det är första gången på 64 år som den ställs in.

Strax därpå är det dags för ljusets drottning att lysa upp det värm-ländska decembermörkret. Det katolska helgonet som på något märkligt sätt har fått en naturlig plats i den svenska adventstiden. Flickan som följde sin övertygelse och spred hopp och kärlek där det var som svårast. Finns Lucia mitt ibland oss för att sprida ljus och glädje i år? Blir hon digital? Den 24 december firas så jul i Sverige, innan det åter är dags att höja glaset och skåla för ett nytt år. Vågar vi tro att det blir ett gott, nytt år? Vi vågar! Mörkret

kommer att försvinna och ljuset kommer att återvända! Tänd ett ljus och låt det brinna, låt aldrig hoppet försvinna. Det är mörkt nu, men det blir ljusare igen, sjöng gruppen Triad i sången Tänd ett ljus. Låt oss tända ljus och hålla dem brinnande i våra hjärtan, för våra anhöriga, för varandra och för den här planeten vi bor på. Till sist vill jag önska er alla en Vänlig advent, Trevlig Lucia, en Glad jul och ett Härligt nytt år 2021!

SANDRA ALBERTUS

Bo Rudfelds förfäder hade Jonssons Åkeri på Drottninggatan där de också hade likvagnar.

Spanskan tog 81 liv i Karlstad

- 81 Karlstadsbor dog i spanskan, spanska sjukan, mellan juni 1918 - maj/juni 1919.
- Nästan var tredje Karlstadsbo insjuknade.
- Vid årsskiftet 1919 bodde 18 820 personer i Karlstad.

Dessa fakta finns i en avhandling av historikern Margareta Åman. Avhandlingen heter *Spanska sjukan i Sverige 1918-1919 - belyst genom en lokal studie*.

Att vi vet hur pandemin för hundra år sedan drabbade Karlstad kan vi tacka Hugo Severin för. Han var t f förste stadsläkare i Karlstad 1918. På hösten detta år krävde Medicinalstyrelsen in uppgifter från samtliga läkare i riket om sjukdomsläget. Hugo Severin gick grundligt till väga i sin undersökning, betydligt grundligare än

DÖDSTALEN

Så här ser antalet dödsfall ut i varje stadsdel.

• Tingvallastaden	13
• Haga	7
• Herrhagen	19
• Klara	8
• Viken	13
• Kvarnberget	6
• Norrstrand	11
• Sjöstad	0
• Västerstrand	3
• Villor etc	1

kollegerna runtom i land. Åman konstaterar att många rapporter är slarvigt skrivna och obetydliga till omfånget.

Så dock icke Severins.

Han lät genomföra en enkät bland stadens invånare. Med ett uppdrag i

lokalpressen nådde han ut med information om syftet med enkäten. Ett hundratal intresserade distribuerade blanketter till invånarna. Av de 18 820 invånarna kom uppgifter från 16 067 (4 904 hushåll) in. De är mer än 85 procent av alla boende. Svartsblanketterna har gått förlorade men Severins bearbetning av grundmaterialet med tabeller och kommentarer finns bevarat i Medicinalstyrelsens arkiv.

Undersökningen omfattar perioden juni 1918 - januari 1919. Då avled 56 i spanskan.

Margareta Åmans avhandling är utökad till att gälla ända fram till maj/juni 1919, d v s ytterligare fem månader. Under den perioden avled sex personer i spanskan. Till det lägger Åman 19 döda, som avled i lunginflammation, vilket

”mycket sannolikt” var en följd av spanskan.

ENKÄTEN

Namn, födelseår, yrke, bostad, vilka som varit sjuka i hushållet, hur länge och hur allvarligt, var uppgifter som skulle fyllas i. I tabellen över döda anges makes eller målsmans yrke resp inkomst (i texten nedan inom parentes).

Här några exempel:

Hedvig Larsson, Haga (skomakeriarbetare – 700 kr).

Emil Eriksson, Herrhagen (plåt-slageriarbetare – 3 700 kr)

Carin Nordström, Klara (reg. kapten – 5 370 kr)

Sigrid Andersson, Viken (grovarbetare – 1 200 kr)

Helga Fagerström, Herrhagen (hamnarbetare – 1 200 kr)

Ernst Johansson, Haga (lokförare – 1 800 kr)

Överlägset högst taxerad är **Anna-Stina Österberg** Haga, (järnhandlare med 58 420 kr.)

För ett 20-tal avlidna redovisas ingen taxerad inkomst.

YNGRE VÄRST DRABBADE

Här en sammanfattning av handlingen:

- Risken att insjukna är dubbelt så stor för personer mellan 16-40 år som för personer över 40. Även barn blev sjuka i stor utsträckning men förloppet blev lindrigare.
- Stadsdelarna har delats in i reglerade och oreglerade. De reglerade är de som ordnats efter stadsplan - Tingvallastaden, Haga, Herrhagen, Klara, Viken och Kvarnberget. Oreglerade var de ”vildvuxna” ytterområdena som staden fått anstånd med att göra stadsplan och tomtindelning för - Norrstrand, Sjöstad m fl, Västerstrand, villor och landerier. Det Severin ville komma åt var om t ex dåliga sanitära förhållanden påverkade influensans spridning.

Lasarettet i Karlstad från början av 20-talet.

Där syns lite fler sjukdomsfall i oreglerade områden, när villor och landerier räknas bort.

- 50 procent av hushållen i reglerade stadsdelar drabbades av spanskan, 77 procent i oreglerade.
- 30 procent av personer i reglerade blev sjuka, 34 procent i oreglerade.
- Dödsfall fördelade efter ålder och kön.

	Män	Kvinnor	S:a
Över 40 år	5	12	17
26-40 år	18	16	34
16-25 år	3	8	11
Under 16 år	5	14	19
Summa	31	50	81

- Genom mantalslängder och taxeringslängder har Margareta Åman fördelat de döda utifrån social tillhörighet och stadsdel. Hon sammanfattar:

”Den största sociala spridningen finns i Tingvallastaden med dess heterogena sammansättning och i det i stort sett välbärgade Klara. Flest dödsfall finns på Herrhagen bland gruppen okvalificerade arbetare. Ganska höga siffror uppvisar även arbetarstadsdelarna Viken och Norrstrand”.

LARS ÖSTERDAHL

SPANSKA SJUKAN

- Spanska sjukan var en influensa som härjade i världen 1918-1920.
 - Ursprungslandet var USA. Via amerikanska soldater spred sig spanskan till Europa under första världskriget. Eftersom det var militär sekretess på att soldater drabbades blev sjukdomen inte allmänt känd förrän uppgifter började publiceras i det neutrala Spanien, därav benämningen spanska sjukan.
 - Uppgifter om antalet döda varierar, från minst 20 miljoner till 100 miljoner, 500 miljoner smittade.
 - I Sverige med sex miljoner invånare dog 37 573 människor och ytterligare något tusental, där dödsorsaken sannolikt var influensan.
- Källa:** Wikipedia och Margareta Åmans avhandling.

1

Var i Karlstad kunde du se de här husen innan de revs i mitten och slutet av 1900-talet? Svar på sidan 12.

2

3

Vet du något om detta hus?

Leif Ronge har lämnat den här bilden till Hembygdsbladets redaktion. Han vet ingenting om huset, var det legat, när det försvann, vem som bodde i huset o s v. Gamla hus är alltid av intresse för Hembygdsföreningen liksom för många Karlstadsbor. Vet du något om detta hus? I så fall, mejla till kansliet@karlstadshembygd.se och berätta eller ring någon i Hembygdsbladets redaktion.

Telefonnummer och namn finner du på sista sidan.

Vi vill höra dina berättelse

Kom med och hjälp oss med berättelser och bilder till Bladet. Alla har vi något att berätta och visa. Kontakta någon i redaktionen eller styrelsen, så hjälper vi dig. Du finner våra namn och telefonnummer på sista sidan i Bladet. Tack på förhand. Välkommen

Julmarknaden inställd

Precis som så mycket annat i dessa corona-tider är den traditionella julmarknaden i Mariebergsskogen inställd. Därför är också Hembygdsföreningens aktiviteter vid Gammelgården inställda i år.

När mamma räddade VM-matchen

Våren 1955 flyttade vi från Garverigatan till Kroppkärrsvägen i Karlstad. Ungefär samtidigt fick jag reda på att VM i fotboll skulle arrangeras i Sverige och en av gruppernas matcher skulle spelas på Nya Ullevi samt semifinal och match om tredje pris. När jag fick reda på att depeschkontoret på Kungssportsavenyn skulle börja sälja biljetter bestämde jag mig för att jag skulle vara en av de första

INGE MINNS

att ringa och beställa biljetter. Först måste jag förstås prata med pappa om det gick att ordna resor till Göteborg på matchdagarna. Och för ekonomins skull måste vi vara fyra i bilen. Jag sa' att det måste gå att ordna med hjälp av släktingar och arbetskamrater.

Vi hade släkten i Säffle och var ofta där på Sifhällas matcher. Jag ringde runt till släkten och fick till slut med hjälp av pappas arbetskamrater ihop fulla bilar till samtliga fyra matcher.

Tyvär har jag glömt en av matcherna men kommer tydligt i håg Sovjet - Brasilien. Vava inledde matchen med ett stenhårt skott i ribban från mitten av planen som Jasjin sträckte sig efter. Matchen om tredje pris stod mellan Tyskland och Frankrike och då var vi på plats.

Semifinalen mellan Sverige och Tyskland har förutom fotbollen sin särskilda historia. Matchdagen åkte pappa som vanligt till arbetet på Svenska Rayon i Vålberg. Planen var att jag skulle cykla till busstationen och därifrån ta bussen till Vålberg. Mamma med halvårsgamla syrran var hemma på Kroppkärrsvägen 58. Någon gång vid lunchtid cyklade jag ner till busstationen. Det var bara det att fyra biljetter till matchen låg fortfarande kvar på hallbordet. Spänningen inför kvällens match var för stor. Jag tänkte bara på matchen och inget annat. Någon gång strax efter att jag åkt upptäcker mamma dyrgriparna på

hallbordet. Hur mamma reagerade är svårt att veta. Jag har väl pratat någon gång med henne men inte fått så många detaljer annat än att det var bara att lämna in syrran till grannen och ringa efter en taxi. Inte kommer jag ihåg hur jag eller övriga passagerare i bussen reagerade när en taxi ute på Sörmon kör om bussen och förmår den att stanna för att mamma skall kunna komma in på bussen och överlämna biljetterna. Efteråt har jag funderat på hur betalningen skedde? Måste ha kostat en del och mamma hade förstås bara matpengar hemma för närmaste dagarna.

Inte många minnesbilder från matchen finns kvar men en av de tydligaste är inmarschen med svenska laget i stram givakt förutom siste man Nacka som trippar eller joggar in som siste man i ledet.

INGE JOHANSSON

Känner du igen skolklassen på Tjäderskolan?

Det har kommit in ett skolfoto till Hembygdsbladet förställande en skolklass uppställd vid entrén till Tjäderskolan. Bilden ska vara tagen någon gång mellan 1935 och 1940. Eleverna verkar vara i 10-12-årsåldern.

Känner du igen någon på bilden? Är du rent av själv en av eleverna som gick på Tjäderskolan för över 80 år sedan.

Vet du något om bilden och klassen, hör av dig till kansliet@karlstadshembygd.se eller ring någon i redaktionen för Hembygdsbladet. Namn och telefonnummer finner du på sista sidan.

Västerstrands AIK fyller 80 år

VAIK, Västerstrands Allmänna Idrottsklubb, bildades den 11 oktober 1940 på kafé Solbacka i Klaravik. Inom området fanns tidigare två idrottsklubbar: Hermes och Orient. Efter livliga diskussioner beslöts att dessa skulle sammanslås till en klubb.

Klubben gjorde till en början skäl för namnet allmän idrottsklubb. Förutom bandy och fotboll ordnades skid- och terränglöpningar de senare endast som klubbmästerskap.

Bandy blev den idrottsgren som kom att dominera vintertid med tre lag i olika serier: ett A-lag som spelade i reservlagsserien, ett juniorlag i serie och ett pojklag också i en särskild serie.

KLARÄLVEN HEMMAPLAN

Hemmaplan var på Klarälvens is vid Karlsholm. Här skottades planen upp av klubbmedlemmarna. Kostnaderna för planhyra blev därför ingen. Kostnader blev det när det bestämdes att matcher i juniorserien skulle spelas på Ting-

VAIK:s första styrelse på trappan till kafé Solbacka.

valla. Nu blev det utgifter i form av planhyra på tio kronor. Jag minns en match på Tingvalla i juniorserien då jag som kassör stod vid ingången och tog inträde. Då matchen började hade trettio betalande inpasserat. Före matchen hade jag två öre i kassan och två bandyklubb. En klubba slogs av. Jag hade därför en klubba och en vinst på tio kronor att bokföra, trettio åskådare

hade betalat.

De enda inkomsterna som var att räkna med var medlemsavgifter. Klubben ordnade en del fester som gav något netto.

VAIK fostrade flera bra bandyspelare, som värvades av de större kapitalstarkare klubbarna såsom Göta och Färjestad. Klubben fick inga bra spelare kvar och var vilande en bit in på 1950-talet.

IVAN NORBÄCK

Lite VAIK-historia

- Inträdesavgifter i klubben är en kr. Årsavgiften två kr. 1940 ingen årsavgift.
- Tävlingsdräkt: A-laget: Röd tröja med vita initialer.
B-laget: Grön tröja med vita initialer.
Juniorlaget: Grön tröja med vita initialer.
Pojklaget: Grön tröja med vita initialer.
- Vid sammanslagningen erhöll klubben bl a från Hermes elva röda och från Orient elva gröna tröjor.
- Anmälning av ett bandylag till reservlagsserien och ett till SM-turneringen 1941.
- Vänskapsmatch har spelats mel-

Guldjubilé 1991. VAIK:s damer bäst i Sverige.

lan A-laget och juniorlaget, varvid juniorlaget segrade med 5-2 och visade ett överraskande gott spel, som ingav goda förhoppningar inför SM 1941.

• VAIK har efter drygt två månader, alltså vid 1940 års slut, inte mindre än 33 medlemmar, vilket

visar på ett gott intresse, men ej är någon maxsumma.

• Klubben erhöll vid sammanslagningen mycket gott om idrottsmateriel av många slag, samt en god kassa. Detta har givit klubben en god grund och man kan se en ljus framtid.

1940. Första VAIK-laget på hemmaplan – d v s Klarälvens is.

VAIK på 50-talet.

VAIK Fotboll på 50-talet.

18 år och ordförande

– Jag var bara 18 år, när jag valdes till ordförande för Västerstrands Allmänna Idrottsklubb, VAIK, berättade Evert Jonsson för många år sedan.

Evert Jonsson.

– Då, i början av 1940-talet, hade vi fler sporter än bandy på programmet. Det var terränglöpning, handboll och fotboll. Men det var inom bandyn, som vi blev framgångsrika. Herrlaget spelade under många år i näst högsta divisionen och var oftast ett av topplagen. Vi kvalade till allsvenskan flera gånger, men lyckades aldrig komma dit.

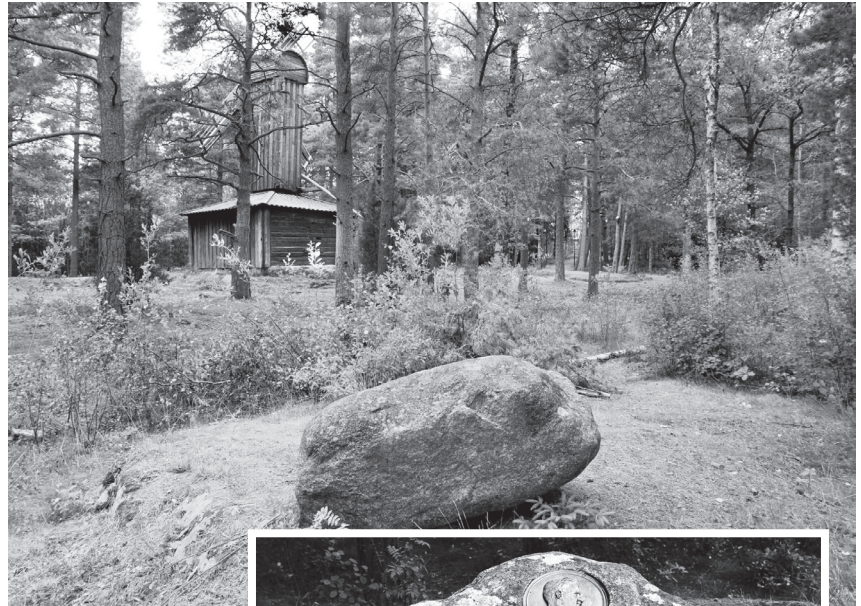
– Där spelar vårt damlag sedan starten på 70-talet och har varit i många SM-finaler. De har skördat guldmedaljer flera gånger. Jag deltog i alla våra olika idrottsgrenar och spelade med i vårt bandylag i ca 15 år, innan jag lade skridskorna på hyllan och övergick till att bli en trogen supporter.

Fotnot: Evert Jonsson avled för några år sedan

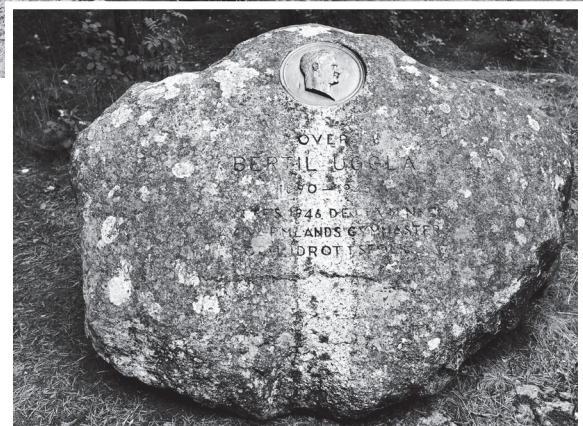

Hermes pojklag på Tingvalla.

Hoppilankalle minns Ugglastafetten

Minnesstenen över Bertil Ugglas finns i närheten av väderkvarnen i den sydvästra delen av Mariebergsskogen. (Foto: Lennart Fernqvist)

När Carl Schaeffer fick senaste numret av Hembygdsbladet hajade han till. Bilden föreställde en soldat som hoppade i land från en båt, som deltog i Ugglastafetten. Var hoppilankallen Carl Schaeffer?

– Jag är inte helt säker. Min vän Inge Nilsson är säker, mina barn är nästan 100-procentigt säkra. Men det finns ju inga namn i bildtexten, säger Carl Schaeffer 70 år efter den spektakulära tävlingen. Ett som är säkert är i alla fall att han deltagit i Ugglastafetten.

– Jag var med minst två gånger, minns han, och har medaljer som bevis.

Ugglastafetten var för militärer och värnpliktiga. Och hemvärnsmän.

– Jag var 18 år och med i hemvärdet. Dom andra i tävlingsgruppen var hemvärdsgubbar, äldre än jag. Jag var bara en skolpojke.

Hur det gick för Carl och hans hemvärdare i tävlingen 1950 kommer han inte ihåg. Att de olika tävlingsmomenten tog på krafterna minns han dock.

– Det var jobbigt. Jag har sprungit och svettats framför teatern. Det är vid teatern bilden på förra Hembygdsbladet är tagen. Ugglastafetten var en riktig publikdragare när det begav sig.

Tävlingens upphovsman var Bertil Ugglas vid Milo-staben och kanske mest känd som elitidrottsman och för att han med energi och taktfasta kommandon ledde morgongymnastiken i radion. Han avled den 29 september 1945 i Mariebergsskogen, där det också finns en minnessten.

LARS ÖSTERDAHL

Svar till bildfrågan på sidan 8:

- ① Då – Hugo Nilssons konditori.
Idag – Föreningshuset på Tingvallagatan.

- ② Då – Dunder och Österbergs gård 25 aug 1954.
Idag – Filmstaden på Drottninggatan.

- ③ Då – GDG godsmottagning på Herrgårdsgatan 1953.
Idag – Ett gym.

Oss 4⁵:or emellan. Aktuella samtalsämnen

Detta är en uppsats från våren 1960 av Inge Johansson.

På rasterna samlas man i en klunga och diskuterar olika saker, t ex ett mopedköp, som börjar bli aktuellt igen, när våren närmar sig. En hade köpt en begagnad moped för 450 kr, den gjorde 20km/tim och orkade knappt uppför Sundstabron. Men sedan en mopedkunnig pojke hade "tittat" på motorn, gick mopeden i "40" och orkade med lätthet uppför kyrkbacken. Han som stod bredvid hade fått en betydligt finare och bättre moped för samma pris. Några andra funderar på, om de skall köpa motorcykel eller vänta

ett tag och skaffa sig bil med en gång.

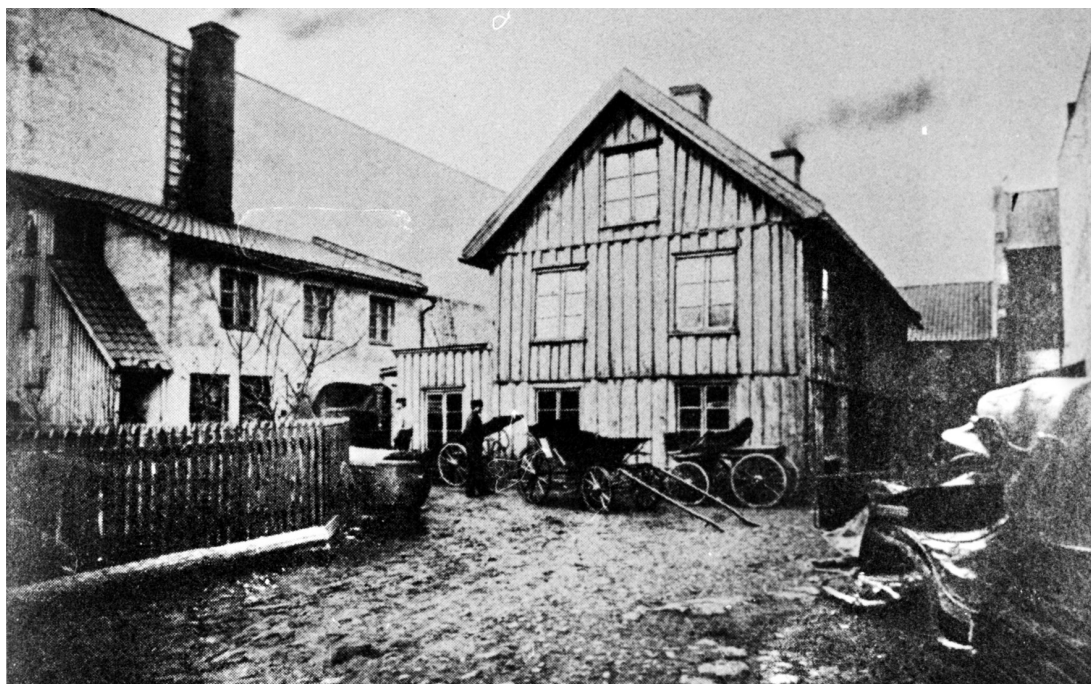
Idrottsintresserade diskuterar de svenska insatserna i Squaw Valley: Sixtens genomklappning på femmil, Rämgårds fina insatser på tre och fem mil, samt ishockeylagets inte alltför goda placering. Stafettlagets negativa överraskning förklarar en med den tunna luften, någon säger att det inte är sportsligt att förlägga olympiska spel på sådana platser.

En film som det pratas ganska mycket om, är Jungfrukällan. Efter att ha sett den tycker somliga, att censuren handlade lite

konstigt. En del mindre brutala utländska filmer får inte ens visas i Sverige, menar en annan.

Den fråga som mest tas upp till behandling är; "Skall Du gå över till gymnasiet?" Många svarar ett bestämt nej; andra: "man får väl försöka". Några har bestämt sig för, att de skall försöka ta realen med höga betyg i "matte", fysik, kemi och därefter gå in på tekniska. De resonerar som så, att ta studenten och plugga i tre eller fyra år och sedan inte ha något yrke ändå, det är bortkastad tid.

Betyg: Ba+ (näst högsta)

Det här är Wennbergs första verkstadslokal på nuvarande Drottningatan 9.

Här föddes Wennbergs Mekaniska Verkstad

För lite drygt 150 år sedan vandrade Carl Johan Olsson Wennberg ifrån Ed på den dalsländska landsbygden till Karlstad. Efter några år som lärling hos smeden Bergman i kvarteret Almen övertog han J.J. Rönnings Vagnsmakeri

och smide inne på gården vid Drottningatan 9.

Wennberg blev snart känd som en skicklig yrkesman och döpte om företaget till C.J. Wennbergs Mekaniska verkstad 1875. Redan vid sekelskiftet hade man flyttat hela

verksamheten till de nybyggda lokalerna i Viken.

Hundra år senare flyttades verksamheten till 1 700 kvadratmeter nya lokaler vid Örsholmen. Företaget lades ned 1983.

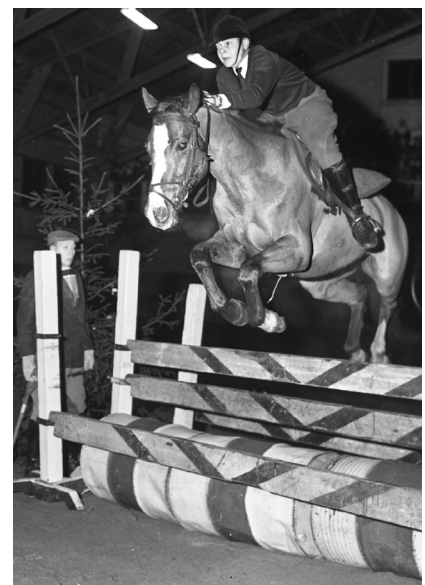
LENNART FERNQVIST

Karlstadsjul för 60 år sedan

DET MEST SPÄNNANDE vid julskyltningen 1960 var utan tvekan jultomten med TV-kameran. Framför allt barnen flockades vid Göte och Bertil Stenmarks radioaffär på Östra Torggatan. Det här var ännu i TV:s barndom. Det juldekorerades då som nu och fiskdammen med ”napp varje gång” lockade. På torget restes jättegrenen och Karlstadsborna granskade noga vad julgransförsäljarna hade att erbjuda. I ridhuset på Våxnäs julhoppades det.

Foto: LENNART FERNQVIST

Karlstadsjul för 70 år sedan

DET KÄNNES SOM DET var länge sedan det var en vit jul som på Nils Almgrens stämningfulla bild ovan. 1950 var det uppenbarligen så. Ljusets drottning, Lucia, uppenbarade sig både på torget vid

kröningsceremonin och på regementet. Ville man fylla på sitt förråd av julpynt och annat juligt kunde man välja mellan olika julmässor. Bilden här till vänster är från läroverkets julmessa.

Foto: NILS ALMGREN

Avsändare:

Karlstads Hembygdsförening
Treffenbergsvägen 4
652 29 Karlstad

Bli medlem!

Kom med och bevara vårt kulturarv och hjälp oss påverka vår framtid.
Bli medlem nu genom att betala 170 kr plus 50 kr för familjemedlem
till vårt pluskonto 862879-4. Hjärtligt välkommen!

Tfn: 054-15 16 40

Medlemsavgift: 170 kr per år

Tillkommer 50 kr för familjemedlem

Plusgiro: 86 28 79 - 4

Organisationsnr: 873202-1954

Ansvarig utgivare: Bengt Olof Lysell

© 2019 Karlstads Hembygdsförening

Tryckt hos One Digitaltryck i Karlstad

Karlstads Hembygdsförenings styrelse vald 2020

Ordförande: Bengt Olof Lysell 070-611 31 75

V. ordförande Sverre Nyrén 054-56 84 74

Sekreterare Kim Björklund 054-83 43 95

Kassör Gunnar Johansson 070-552 45 80

Övriga styrelseledamöter

Hans Löfner 070-258 48 89

Arne Söderberg 070-627 53 59

Lars Österdahl 076-203 50 80

Anna-Lena Wallin 073-050 44 67

Suppleanter Heiko Bubholz 0730-52 65 07

Sandra Albertus 070-679 84 70

Lilla Marieberg 054-15 16 40

Studiecirklar och ledare:

Färjestad	Per-Olof Rohm	070-645 20 95
Herrhagen 2	Sören Jonsson	054 -18 30 53
Kroppkärr/Lorensberg	Inger Falk-Andersson	054-18 41 36
Kvarnberget	Gunnar Engstrand	054-56 17 95
Lamberget/Tormestad	Marianne Fröding	0705-241242
Norrstrand	Bengt Olof Lysell	070-611 31 75
Romstad	Lennart Fernqvist	070-339 06 05
Sommarro	Bengt Olof Lysell	054-18 91 56
Sjöstad	Jan-Erik Bothén	073-042 98 50
Strand	Hans Bergström	054-21 02 53
Sundsta	Per-Åke Fredriksson	070-656 26 25

Arbetsgrupper:

Bildgruppen	Karl-Fredrik Dahlström	070-593 12 21
	Sören Johnsson	072-518 30 53
	Ralph Nilsson	070-515 93 15
	Sverre Nyrén	070-262 87 47
	Peter Kleve	070-623 75 49
	Olle Andersson	054-83 14 13
	Mats Wilhelmsson	070-237 14 08
	Börje Nygren	054-56 18 06
	Sven-Åke Wallin	070-459 89 57

Redaktionen	Hans Erwald	054-85 00 90
	Lennart Fernqvist	070-339 06 05
	Gunnar Johansson	070-552 45 80
	Björn Stefansson	070-305 65 68
	Kerstin Sundelöf	054-18 85 67
	Arne Söderberg	070-627 53 59
	Gunnar Watz	076-166 24 42
	Lars Österdahl	076-203 50 80

Vår hemsidaadress: www.Karlstadshembygd.se

E-post: kansliet@karlstadshembygd.se

Våra historiska bilder ser du på: www.werm-landsbilder.se samt på **Facebook-gruppen:** Histo-

riska bilder från Karlstad

Övriga händelser finns på Facebook: www.facebook.com/Karlstadshembygd

I samarbete med NVB

Snart är det jul(klappar) igen

Våra stadsdelsböcker "Glimtar från Karlstads Historia" med bilder och personliga berättelser från våra stadsdelar är populära julklappar.

Du finner dem hos våra bokhandlare och kan även rekvireras från oss i styrelsen och redaktionen. Om du önskar kan vi leverera till din dörr.

Våra namn och telefonnummer hittar du härovan.

GOD JUL

